

BIỆN PHÁP BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC SỰ PHẠM CHO GIÁO VIÊN GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP TẠI CÁC TỈNH PHÍA NAM

Vũ Minh Hùng
Trường Trung cấp Công nghiệp tỉnh Bình Dương

Tóm tắt: Bài viết tập trung làm rõ: Năng lực sự phạm là đặc trưng của người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp; nó mang tính đặc thù với hai năng lực chuyên môn nghề và năng lực sự phạm chuyên biệt. Để bồi dưỡng năng lực sự phạm cho giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp tại các tỉnh phía Nam, cần vận dụng một số biện pháp như: Giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của chủ thể bồi dưỡng, đến khảo sát, phân nhóm giáo viên để bồi dưỡng phù hợp nhu cầu; cải tiến nội dung, đổi mới hình thức, phối hợp lực lượng trong bồi dưỡng; tạo môi trường cho giáo viên tự bồi dưỡng và đánh giá kết quả. Các biện pháp đó cùng góp phần nâng cao hiệu quả bồi dưỡng năng lực sự phạm cho giáo viên và chất lượng đào tạo lực lượng lao động kỹ thuật, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội phía Nam hiện nay.

Từ khóa: Năng lực sự phạm, Giáo dục nghề nghiệp, Bồi dưỡng, Giáo viên

MEASURES TO ENHANCE PEDAGOGICAL COMPETENCE FOR TEACHERS TO IMPROVE THE QUALITY OF VOCATIONAL EDUCATION IN SOUTHERN PROVINCES

Vu Minh Hung
Binh Duong Industrial Intermediate School

Abstract: The article focuses on clarifying: Pedagogical capacity is a characteristic of teachers in vocational education; it is specific with two professional competencies and specialized pedagogical competencies. To foster pedagogical capacity for teachers in vocational education in the Southern provinces, it is necessary to apply a number of measures such as: Education to raise awareness and responsibility of the training subject, to survey and group teachers to train according to needs; improve content, innovate forms, coordinate forces in training; create an environment for teachers to self-train and evaluate results. These measures together contribute to improving the effectiveness of training pedagogical capacity for teachers and the quality of training technical labor force, meeting the requirements of current socio-economic development in the South.

Keywords: Pedagogical capacity, Vocational education, Training, Teachers

Nhận bài: 14/02/2025

Phản biện: 06/03/2025

Duyệt đăng: 09/03/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục nghề nghiệp, là quá trình giáo dục hình thành cho học sinh nhân cách người lao động mới có phẩm chất, kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp. Giáo dục nghề nghiệp có nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực trực tiếp sản xuất ra của cải vật chất cho xã hội, nếu giáo dục nghề nghiệp phát triển và đào tạo đủ lực lượng lao động sẽ đảm bảo được tỷ lệ cơ cấu lực lượng lao động hợp lý, làm cho các ngành kinh tế phát triển bền vững. Một trong những lý do quan trọng khiến giáo dục nghề nghiệp hiện nay ở nước ta chưa đáp ứng được nhu cầu của doanh nghiệp, đó là chất lượng đào tạo lao động, trong đó vai trò của người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp giữ vị trí quan trọng. Người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp không những phải có năng lực chuyên môn mà còn phải có năng lực sự phạm, hai yếu tố này có mối liên hệ biện chứng với nhau. Các cơ sở giáo dục nghề nghiệp muốn thực hiện cải tiến nội dung chương trình đào tạo, đổi mới phương

pháp dạy học, cũng như tăng cường kỹ năng thực hành để cung cấp nguồn lao động có chất lượng cao cho thị trường lao động... thì cần phải có đội ngũ giáo viên đủ năng lực để giảng dạy và hướng dẫn học sinh là vấn đề rất quan trọng. Do đó, bồi dưỡng năng lực sự phạm cho giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp đang là vấn đề cấp thiết đặt ra, góp phần nâng cao chất lượng dạy học trong giáo dục nghề nghiệp ở các tỉnh phía Nam hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cấu trúc năng lực sự phạm của người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp

Theo Từ điển Tiếng Việt: Năng lực là: “phẩm chất sinh lý và trình độ chuyên môn tạo cho con người khả năng hoàn thành một loại hoạt động nào đó với chất lượng cao” [6, tr.816]. Như vậy, năng lực là tổ hợp các thuộc tính đặc trưng của nhân cách phù hợp với yêu cầu của một hoạt động nhất định, đảm bảo cho hoạt động đó đạt kết quả.

Năng lực sự phạm là đặc trưng của người giáo

viên, đặc biệt trong giáo dục nghề nghiệp nó mang tính đặc thù; và là tổ hợp của nhiều năng lực như: năng lực chuyên môn nghề và năng lực sư phạm chuyên biệt. Người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp nếu chỉ có năng lực chuyên môn nghề, thì đó là nhà kỹ thuật chứ không phải là giáo viên theo đúng nghĩa. Họ có thể tiến hành hoạt động nghề nghiệp rất tốt, nhưng không dạy người khác nắm được chuyên môn nghề, vì không nắm vững cách thức truyền thụ kiến thức, rèn luyện kỹ năng tổ chức, điều khiển dạy nghề cho học sinh.

Năng lực sư phạm của người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp, là sự tổ hợp các đặc điểm tâm lý của nhân cách, nhằm giúp giáo viên đáp ứng các yêu cầu hoạt động sư phạm; và đào tạo người lao động kỹ thuật theo yêu cầu nghề nghiệp xã hội đòi hỏi; nó bao gồm các năng lực cụ thể sau:

(1) *Năng lực chuyên môn nghề*: Đây là năng lực quan trọng nhất của giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp; nó là tiêu chuẩn thiết yếu để đánh giá chất lượng giáo viên dạy nghề, đồng thời là yếu tố để phân biệt giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp với giáo viên phổ thông. Trên cơ sở phân tích nghề theo phương pháp Dacum, người ta đã xây dựng cấu trúc năng lực chuyên môn nghề bao gồm: Năng lực nắm vững kiến thức chuyên môn; năng lực thực hành nghề; năng lực tổ chức quản lý sản xuất.

(2) *Năng lực sư phạm chuyên biệt*: Là đặc trưng của nghề dạy học nói chung và giáo dục nghề nghiệp nói riêng. Năng lực sư phạm chuyên biệt quyết định sự thành công của hoạt động dạy học trong giáo dục nghề nghiệp. Hoạt động của người thầy thể hiện ở tất cả các hình thức khác nhau của công tác sư phạm, nhưng tựu chung lại ở hai dạng đặc trưng: Hoạt động dạy học và giáo dục học sinh.

Giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp, có nhiệm vụ quan trọng là truyền thụ kiến thức và rèn luyện kỹ năng, kỹ xảo nghề cho học sinh; nó được thể hiện trong chương trình đào tạo của mỗi nghề bao gồm: kiến thức kỹ thuật cơ bản tạo nền móng để học sinh tiếp thu kiến thức chuyên môn. Kiến thức chuyên môn là khối kiến thức về lý thuyết nghề, an toàn lao động, tổ chức quản lý quá trình sản xuất; còn rèn luyện kỹ năng, kỹ xảo nghề là nhiệm vụ quan trọng, quyết định đến chất lượng đào tạo trong giáo dục nghề nghiệp. Trong thời gian học nghề, học sinh được giáo viên hướng dẫn, rèn luyện kỹ năng, kỹ xảo và những thao tác cơ bản của nghề. Đây là nhiệm vụ nặng nề đòi hỏi giáo

viên phải có năng lực sư phạm cơ bản, phương pháp dạy học tích cực và linh hoạt để hướng dẫn học sinh hình thành kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp đáp ứng nhu cầu nhân lực của doanh nghiệp. Do vậy, việc bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên là vấn đề cấp thiết, góp phần nâng cao chất lượng dạy học trong giáo dục nghề nghiệp, nhất là ở các tỉnh phía Nam hiện nay.

2.2. Nội dung bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp

Tác giả Phạm Bá Hoàn cho rằng: “Bồi dưỡng giáo viên có thể coi là một quá trình cập nhật kiến thức và kỹ năng còn thiếu hoặc đã lạc hậu trong một cấp học, bậc học và thường được xác nhận bằng một chứng chỉ” [5]. Mục đích cơ bản của quá trình dạy học trong giáo dục nghề nghiệp là hình thành cho học sinh kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp, phát triển tư duy và năng lực sáng tạo kỹ thuật. Trong giáo dục nghề nghiệp, giáo viên phải giảng dạy và hướng dẫn cho học sinh lập được kế hoạch, quy trình sản xuất; có kỹ năng, kỹ xảo để chuẩn bị, thực hiện, điều chỉnh và kiểm tra quá trình sản xuất; bảo trì và duy trì trạng thái làm việc của các thiết bị chuyên dùng trong quá trình sản xuất.

Tác giả Đặng Thành Hưng cho rằng: “trong bồi dưỡng giáo viên, cần tập trung phát triển năng lực của họ khi tham gia bồi dưỡng; và dựa vào năng lực nền tảng của họ để tổ chức bồi dưỡng”[3]. Mỗi giáo viên luôn có sẵn, hoặc tiềm tàng những tiền đề bên trong của năng lực; nên quá trình bồi dưỡng cần dựa vào đó để phát triển, tăng thêm năng lực cho họ. Do vậy, bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên, trước hết là dựa vào năng lực của họ để tổ chức bồi dưỡng; nó không đơn thuần chỉ là phát triển năng lực cho họ. Để nâng cao chất lượng dạy học trong giáo dục nghề nghiệp, cần bồi dưỡng cho giáo viên có đủ các năng lực sau:

- *Năng lực dạy học*: Đây là yếu tố quan trọng nhất tạo nên năng lực sư phạm của giáo viên, bởi nhiệm vụ chính của họ là dạy học. Năng lực dạy học được tạo thành bởi các năng lực thành phần như: Năng lực chuẩn bị bài dạy, lựa chọn tài liệu, xác định mục đích yêu cầu và các kiến thức, kỹ năng cơ bản, lựa chọn phương pháp giảng dạy, các bước hướng dẫn để hình thành kỹ năng cho học sinh, chuẩn bị vật liệu, trang thiết bị dạy học phù hợp với từng bài tập. Đồng thời, giáo viên phải dự kiến những tình huống sư phạm xảy ra trong dạy học, phương án xử lý; và được thể hiện trong giáo án.

- *Năng lực tổ chức*: Dạy học thực chất là quá trình tổ chức hoạt động dạy và học, vì vậy đòi hỏi giáo viên phải có năng lực tổ chức. Năng lực này thể hiện ở sự phối hợp nhịp nhàng hoạt động của thầy và trò trong giờ dạy lý thuyết, thực hành nghề, tham quan thực tế và các hoạt động ngoại khoá.

- *Năng lực thực hiện*: Năng lực sư phạm của người giáo viên thực sự được bộc lộ khi tiến hành dạy học; họ phải tổ chức toàn bộ hoạt động của giờ học: ổn định lớp, kiểm tra bài cũ, hướng dẫn bài mới, củng cố kỹ năng, kiến thức và hướng dẫn cho học sinh nội dung, phương pháp luyện tập; và các công việc đó họ phải độc lập giải quyết trong quá trình dạy học, đặc biệt là dạy thực hành trong giáo dục nghề nghiệp. Mặt khác, muốn nâng cao năng lực sư phạm, cần bồi dưỡng cho giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp những năng lực cần thiết sau:

+ *Năng lực sử dụng ngôn ngữ*: Bằng ngôn ngữ, giáo viên truyền tải thông tin đến học sinh, điều khiển quá trình học tập, luyện tập của học sinh. Thầy giáo có ngôn ngữ rõ ràng, diễn cảm sẽ giúp học sinh hiểu bài tốt hơn và tập trung chú ý trong giờ học. Ngôn ngữ nói phải tiếp cận được với ngôn ngữ viết thì hiệu quả truyền tải thông tin trong giảng dạy mới cao.

+ *Năng lực sử dụng thiết bị và phương tiện dạy học*: Trong giáo dục nghề nghiệp việc dạy thực hành là yếu tố quan trọng, giáo viên phải có năng lực sử dụng thiết bị và phương tiện dạy học, biết đưa mô hình, học cụ cho học sinh quan sát đúng lúc, để tập trung sự chú ý của người học. Ngày nay nền khoa học kỹ thuật phát triển nhanh, các công nghệ mới xuất hiện và cạnh tranh nhau, đòi hỏi giáo viên phải biết tiếp cận và sử dụng các thiết bị dạy học mới, khai thác các thiết bị phương tiện dạy học, đáp ứng sự phát triển công nghệ trong đào tạo kỹ năng nghề nghiệp.

+ *Năng lực giao tiếp*: Thực chất dạy học là quá trình giao tiếp giữa giáo viên và học sinh. Năng lực này bao gồm những hành động liên quan đến việc xác lập có tính chất sư phạm những mối liên hệ giữa giáo viên và học sinh. Năng lực giao tiếp được thể hiện trong đánh giá và phát triển nhu cầu của học sinh để phối hợp hoạt động dạy - học; và còn được thể hiện ở sự lịch thiệp trong ứng xử sư phạm.

+ *Năng lực kiểm tra, đánh giá*: Nhiệm vụ dạy học đòi hỏi giáo viên phải có năng lực kiểm tra, đánh giá; nhờ nó mà giáo viên nắm được trình độ, khả năng tiếp thu bài của học sinh, để kịp thời cải tiến phương pháp dạy học. Ngoài việc đánh giá

kết quả học tập của học sinh người thầy phải biết tự đánh giá, những thành công, hạn chế của từng bài giảng để có biện pháp khắc phục, thúc đẩy ý thức tự học, tự rèn luyện của học sinh và bản thân.

+ *Năng lực giáo dục*: Một nhiệm vụ quan trọng của giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp, là hình thành nhân cách người lao động mới cho thế hệ trẻ. Muốn vậy giáo viên phải có năng lực giáo dục; và nó thể hiện ở khả năng cảm hóa, thuyết phục học sinh của người thầy. Giáo viên cần biết đặc điểm tâm lý của từng học sinh, để có phương pháp giáo dục phù hợp với từng đối tượng; đặt biệt phải thực sự gương mẫu, là tấm gương về đạo đức nhà giáo cho học sinh noi theo.

2.3. Một số biện pháp bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên góp phần nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp tại các tỉnh phía Nam

Phía Nam là vùng kinh tế trọng điểm, vùng công nghiệp lớn của đất nước, với nhịp độ tăng trưởng cao; và còn là cửa ngõ, đầu mối giao lưu quốc tế năng động, góp phần tạo nên sức mạnh của nước ta trong mở rộng hợp tác và hội nhập kinh tế thế giới. Do sự phát triển công nghiệp tăng nhanh với quy mô và tốc độ cao, vấn đề nguồn nhân lực kỹ thuật, đặc biệt là giáo dục nghề nghiệp giữ vai trò cực kỳ quan trọng trong đào tạo lực lượng lao động kỹ thuật, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của toàn vùng nói chung và cho các khu công nghiệp nói riêng. Vì vậy, để đảm bảo chất lượng giáo dục nghề nghiệp, cần tập trung bồi dưỡng nâng cao năng lực sư phạm cho giáo viên với các biện pháp cụ thể như sau:

2.3.1. Giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của chủ thể trong bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên

Trong bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên, muốn đạt chất lượng và hiệu quả cao trước hết chủ thể (người tổ chức bồi dưỡng và tham gia bồi dưỡng) phải có nhận thức đúng và trách nhiệm cao trong thực thi nhiệm vụ. Thông qua nhiều con đường và cách thức giúp nâng cao nhận thức, trách nhiệm của chủ thể bồi dưỡng; chỉ ra những thách thức giúp giáo viên nhận thức đúng mâu thuẫn đang đặt ra giữa yêu cầu đòi hỏi về chất lượng dạy nghề, với hiện trạng trình độ, năng lực chuyên môn nghề và năng lực sư phạm chuyên biệt hiện có của bản thân; qua đó có ý thức, trách nhiệm cao trong tham gia bồi dưỡng. Mỗi giáo viên cần hiểu: muốn có phương pháp dạy nghề học, phát huy tính tích cực, hứng thú của học sinh, thì năng lực chuyên môn nghề và năng lực sư phạm chuyên

biệt phải vững, phù hợp từng đối tượng. Đặc biệt, mỗi giáo viên dạy nghề cần không ngừng hoàn thiện bản thân, phấn đấu đạt chuẩn và trên chuẩn về năng lực giáo viên dạy nghề theo quy định; và phải tự mình phát hiện những mặt, yếu tố chưa hoàn thiện về năng lực, nhất là về kiến thức, kỹ năng dạy nghề, giáo dục và quản lý học sinh để chủ động đề xuất với tổ chức về nhu cầu bồi dưỡng, hoàn thiện bản thân.

Người tổ chức bồi dưỡng giáo viên cần nhận thức nhất quán về vai trò, tầm quan trọng của bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên; từ đó có trách nhiệm cao trong tổ chức thực hiện kế hoạch bồi dưỡng; đồng thời yêu cầu giáo viên phải chủ động, tích cực tham gia. Quán triệt và tổ chức thực hiện hiệu quả các nội dung bồi dưỡng; và phát huy tính chủ động, linh hoạt, sáng tạo trong quản lý bồi dưỡng; khắc phục cách quản lý máy móc, tạo môi trường sư phạm và văn hóa quản lý mẫu mực, nền nếp và hiệu quả. Thực hiện tốt biện pháp này, góp phần nâng cao năng lực sư phạm cho giáo viên đáp ứng yêu cầu về chất lượng giáo dục nghề nghiệp tại các tỉnh phía Nam hiện nay.

2.3.2. Khảo sát, phân nhóm giáo viên theo năng lực sư phạm để triển khai hoạt động bồi dưỡng phù hợp nhu cầu của họ

Đây là biện pháp hết sức quan trọng và có tính nguyên tắc trong bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên. Thông qua kết quả khảo sát để phân nhóm theo năng lực sư phạm của giáo viên, xác định rõ nhu cầu của từng nhóm giáo viên cần bồi dưỡng những gì như năng lực: dạy học, tổ chức chuẩn bị, thực hiện bài dạy, sử dụng ngôn ngữ, thiết bị và phương tiện dạy học, giao tiếp với học sinh, kiểm tra đánh giá và giáo dục học sinh... để có kế hoạch bồi dưỡng phù hợp nhu cầu từng nhóm giáo viên dạy nghề.

Để triển khai hoạt động khảo sát, phân nhóm giáo viên theo năng lực sư phạm, trước hết chủ thể bồi dưỡng cần coi đây là nhiệm vụ thường xuyên và nghiêm túc. Khi triển khai thực hiện, cần rà soát tính hiệu quả của từng hình thức khảo sát, xét thấy hình thức nào không hiệu quả sẽ thay thế; và cần xác định rõ mục tiêu, nội dung bồi dưỡng; căn cứ vào đó để triển khai thực hiện khảo sát giáo viên hàng năm hoặc từng đợt... để sắp xếp giáo viên tham gia bồi dưỡng theo nhóm, phù hợp với mục tiêu và nhu cầu của họ.

Mặt khác, cần tổ chức thực hiện khảo sát, phân nhóm giáo viên theo đối tượng và thời gian bồi dưỡng; đây là nội dung quan trọng, đòi hỏi triển

khai nghiêm túc. Căn cứ vào các đối tượng giáo viên như: thâm niên nghề nghiệp, trình độ bằng cấp hiện có, năng lực chuyên môn, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, ngoại ngữ... để khảo sát, phân nhóm giáo viên tham gia hoạt động bồi dưỡng theo nhu cầu của từng đối tượng đó. Và căn cứ thời gian cho phép, để tổ chức bồi dưỡng như thế nào, thời điểm nào, ngắn hay dài (ngày, tuần, tháng...), từ đó phân loại, sắp xếp giáo viên theo đối tượng tham gia bồi dưỡng và phù hợp với thời gian của họ.

Đồng thời, chủ thể bồi dưỡng cần chủ động phân loại và hướng dẫn giáo viên tự xác định nhu cầu phù hợp thực tế năng lực và nhiệm vụ dạy nghề của mình; chủ động, mạnh dạn và sáng tạo, tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong bồi dưỡng, nhằm đảm bảo chất lượng, hiệu quả, tránh lãng phí thời gian, công sức. Khi triển khai thực hiện khảo sát, phân nhóm giáo viên, chủ thể bồi dưỡng cần thực hiện đồng bộ, thống nhất và tập trung lực lượng tham gia lập kế hoạch, thực hiện khảo sát, phân nhóm giáo viên theo mục tiêu, nội dung, đối tượng và thời gian bồi dưỡng đạt chất lượng cao. Và cần lấy ý kiến góp ý của giáo viên được bồi dưỡng trước khi phân nhóm với đầy đủ thông tin, minh chứng, biểu đạt dễ hiểu, tránh đụng chạm đến tự ái nghề nghiệp của họ, nhất là giáo viên lớn tuổi, có nhiều cống hiến trong giáo dục nghề nghiệp.

2.3.3. Thực hiện cải tiến nội dung và đổi mới phương thức bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên, đáp ứng nhu cầu giáo dục nghề nghiệp

Đây là biện pháp quyết định đến chất lượng bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên, đáp ứng nhu cầu giáo dục nghề nghiệp; bởi nội dung bồi dưỡng là “nguyên liệu” còn phương thức tổ chức bồi dưỡng là “công cụ” giúp mỗi giáo viên chuyển hóa “nguyên liệu” đó thành năng lực sư phạm của bản thân. Trong giáo dục nghề nghiệp, yếu tố quan trọng nhất của giáo viên là năng lực sư phạm; và để đạt hiệu quả cao cần cải tiến nội dung và phương thức bồi dưỡng năng lực đó cho giáo viên như sau:

Một là về cải tiến nội dung: chủ thể bồi dưỡng cần đổi mới khâu cung cấp tài liệu, thiết bị cần thiết liên quan đến nội dung bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng thực hành dạy nghề để phát huy sự sáng tạo của giáo viên; đặc biệt là đổi mới cách thức truyền nội dung (kiến thức và kỹ năng) nghề phù hợp với thiết bị máy móc mới. Bồi dưỡng khả năng cập nhật thông tin phù hợp nhu cầu học nghề của từng đối tượng; và thực hiện cải tiến nội dung

truyền nghề (dạy nghề), giáo dục và quản lý học sinh, phương pháp và kỹ thuật thao tác nghề, kỹ năng tư vấn, hướng dẫn học nghề, hỗ trợ tâm lý, khắc phục trạng thái căng thẳng của học sinh...

Hai là về thực hiện đổi mới phương thức bồi dưỡng nhằm giúp giáo viên hoàn thiện năng lực sư phạm. Nó được thực hiện như: Bồi dưỡng bằng tự học của giáo viên, kết hợp với sinh hoạt chuyên môn, nghiệp vụ tại các trung tâm... Bồi dưỡng tập trung nhằm hướng dẫn thực hành, hệ thống hóa kiến thức, giải đáp thắc mắc, tạo điều kiện cho giáo viên có cơ hội trao đổi chuyên môn, nghiệp vụ và luyện tập kỹ năng mới.

Bồi dưỡng theo hình thức học tập từ xa (trực tuyến); hoặc qua tham quan, dự giờ, trao đổi kinh nghiệm để giáo viên dạy nghề có điều kiện so sánh, học hỏi rút kinh nghiệm. Và cần có nội dung bồi dưỡng dành riêng cho giáo viên dạy nghề còn ít tuổi nghề bằng việc làm thiết thực; nhất là về phương pháp tiếp cận, khai thác và xử lý, ứng dụng thông tin vào thực tế dạy nghề; cải tiến nội dung bồi dưỡng phải đáp ứng nhu cầu cấp thiết của giáo viên. Cần tăng cường thiết bị phục vụ dạy và học nghề; đặc biệt cần tạo điều kiện về

nguồn nhân lực, vật chất... để thực hiện cải tiến nội dung và đổi mới phương thức bồi dưỡng đạt hiệu quả tốt nhất.

III. KẾT LUẬN

Năng lực sư phạm là đặc trưng của người giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp; nó mang tính đặc thù với hai năng lực chuyên môn nghề và năng lực sư phạm chuyên biệt, đòi hỏi giáo viên cần có đủ chúng nâng cao chất lượng dạy nghề. Để bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên trong giáo dục nghề nghiệp tại các tỉnh phía Nam, cần nghiên cứu vận dụng một số biện pháp cụ thể như: Giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của chủ thể bồi dưỡng, đến khảo sát, phân nhóm giáo viên để bồi dưỡng phù hợp nhu cầu; cải tiến nội dung, đổi mới hình thức, phối hợp lực lượng trong bồi dưỡng; tạo môi trường cho giáo viên tự bồi dưỡng và đánh giá kết quả. Các biện pháp đó là chỉnh thể thống nhất, gắn bó chặt chẽ không tách rời nhau, cùng góp phần nâng cao hiệu quả bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên và chất lượng đào tạo lực lượng lao động kỹ thuật, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội phía Nam hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Kỳ yếu Hội thảo đào tạo và phát triển nguồn nhân lực cho KCX, KCN Tp.HCM*, 2019.
2. Nguyễn Quang Huỳnh. *Một số vấn đề lý luận giáo dục chuyên nghiệp và đổi mới phương pháp dạy-học* – NXB ĐH Quốc gia Hà Nội, 2016.
3. Đặng Thành Hưng (2012), *Năng lực và giáo dục theo tiếp cận năng lực*, Tạp chí Quản lý giáo dục, Số 43 tháng 12, Hà Nội.
4. Trần Quang Quý, Đặng Quốc Bảo (Chủ biên). *Cẩm nang nâng cao năng lực và phẩm chất đội ngũ giáo viên* – NXB Lý luận chính trị, 2017.
5. Trần Bá Hoành (2002), *Bồi dưỡng tại chỗ và bồi dưỡng từ xa*, Tạp chí Giáo dục Việt Nam, tháng 11.
6. Nguyễn Như Ý (2005), *Đại từ điển Tiếng Việt*, NXB Đà Nẵng.